

Szabó-kontók

Budapest, november

A szabók ismét panaszkodnak. A «kuncsaftok» megint nem akarnak fizetni. Pedig a szabóknak most nagyobb szükségük van a pénzre, mint eddig; mert eddig, ha pénzre volt szükségük, adott a bank. Most azonban olyan rossz idők járnak, hogy — úgy látszik — magának a banknak sincs pénze. Amelyiknek meg van, az nem ad. Pláne a szabóknak nem ad. A szabók elnöke tehát azt ajánlotta, hogy a Szabómesterek Szövetsége hívja föl a közönséget, hogy fizessen a szabójának, mert a szabó minden pénzforrása kiapadt és csak a «künnlevőségekre» támaszkodhatik.

Lesz-e, nem lesz-e fogantatja a szabók kiáltványának?! Nem tudom. De nem valószínű, hogy lesz fogantatja. Elvégre most nem első ízben vannak pénzzavarban a szabók. Máskor is panaszkodtak, de nem használt semmit. Most három esztendeje pláne azzal fenyegetőztek, hogy sztrájkba lépnek. Elhatározták, a budapesti férfiszabók, hogy aki nem akar fizetni, annak nem varrnak ruhát. A szabók terve, sztrájkja rengetegül sok embert érintett nagyon közelről annak idején, mert hát — édes istenem — rengetegül sok olyan ember van Budapesten, aki tartozik a szabójának; mindenesetre sokkal több, mint azok, akik a szabószámlát rendszeresen törlesztik. Ne feledjük, hogy Budapest népének igen tekintélyes része részletre él. Adósságra és adósságból él. Az emberek szegények, pénztelenek, kisjövendelműek és jól, uri módon akarnak élni. Még a félig-meddig való reprezentálást hajszolók is kénytelenek adósságot csinálni.

Az adósságcsinálásnak sok csinja-binja van. Az adósságcsinálás nem olyan egyszerű valami, mint amilyennek az ember első pillanatban hinné. Hol tudomány, hol művészet, hol nagy mesteriség. Az adósság-csinálás művészetéhez szinte épp úgy külön tehetség kell, mint akár a szobrászathoz, vagy a cipőcsináláshoz. Születni kell rá, de azért tanulni is kell; még pedig folyton kell tanulni, mint ahogy minden jó művész holtig tanul. Szerénytelenül nélkül mondhatom, hogy köztünk, budapestiek között, rengetegül sok ilyen adósságcsináló-zseni van. Az élet, a pénztelenség, a rossz konjunkturák fejlesztették ki bennünk ezt a tehetséget.

Az adósságcsinálásnál természetesen az elegáns megjelenés az első kellék, mert ugyan ki az ördög hitelez kopottruhájú embernek? A rossz ruha rossz ajánlólevél, csakugy, mint ahogy nem rezonábilis az örökös panaszkodás, mert rontja az

ember hitelét. Azt a passziót pedig, hogy kopott ruhában, vagy pláne rongyosan járhasson: nálunk csak a jól szituált ember engedheti meg magának.

A szegény embernek lehetőleg elegánsan kell ruházkodnia, mert nálunk igazán a szabó, meg a varga formálja az embert. Nem telik husra, de azért új kosztümöt csináltatunk az asszonynak, mert különben — «mit mondana a világ». Adósságra vesszük, részletre vesszük, de megvesszük, mert a mi jólsituáltságunk tükre, hitelünk alapja a ruhánk, a jó ruhánk, amelyet szintén hitelre csinál a szabó.

Jóruhájú emberrel a rendőr is másképpen bánik; a kopott ruha még a törvény előtt is rossz protekció. Pedig azt mondják, hogy a törvény előtt mindenki egyenlő, akárcsak a fürdőben.

És a fővárosi ember szegénységét, nyomorúságát mi sem jellemzi jobban, mint az, hogy Budapesten körülbelül ötvenezer ember él ruházati és fényüzési cikkek előállításából és forgalombahozatalából. A temérdek ruhásbolton kívül nyolcszáz kisebb-nagyobb szabóüzlet látja el a budapesti embert ruhával. Ezek közül négyszáz aféle «kis szabó»; de a másik négyszáz szabómester olyan, aki tiz-husz segéddel és kis-szabóval dolgozik. A több segéddel dolgozó jobb szabók üzletfelei persze jobbadán a kispénzü, de urizáló, adósságból és adósságra élők nagy seregéből kerülnek ki. E szabók vagyonának jelentékeny része állandóan mint kintlévő követelés szerepel az üzleti könyvekben.

A követelés tekintélyes része évről-évre odavész. Az elveszett követelésekért pedig úgy kárpótolják magukat a szabók, hogy évről-évre 10—20 százalékkal fölemelik az árakat és a lelkiismeretes megrendelőkkel fizettetik meg a «rossz adósok»

Budapestre vonatkozó új sajtóanyagok

Osztályozás

687

Szerző Pásztor Mihály
Cím Szabó-kontók.

Hely

Idő 11/1912.4

Személy

Forrás: Világ

Bp

1912 XI/21

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. fiz.) Oldalsz.

adósságát. De a künnlevőségek most már rendkívül megnöttek és a «rossz adósok» és a nehezen fizető adósok száma egyre nagyobb lett. A szabók három esztendővel ezelőtt annyira megijedtek a dologtól, hogy országos gyűlést tartottak, hogy megtanácskozzák: mittevők legyenek? Az egyik szabó azt ajánlotta, hogy szüntessék be a hitelt. Az indítványozót lehurrogták.

— Hogy lehet ilyen döreséget indítványozni! — zugták feléje a szabók. — Hiszen ha nem dolgozunk hitelre, akkor becsukhatjuk a boltot, mert akkor az ördög sem csináltat többé ruhát. Kézpénzért készruhát fognak venni az emberek. Az olcsóbb. Igenis fönn kell tartani továbbra is a hitelt, de csak annak szabad hitelezni, aki fizet.

Ebben aztán meg is állapodtak. Elhatározták, hogy megcsinálják a «szabók fekete könyvét». Irodát állítanak fel és ez az iroda könyvet vezet a rossz és hitelképtelen adósokról. És amit elhatároztak, azt meg is csinálták. Megalakították a «Budapesti Férfiszabó Munkaadók Szövetségét», amely fel is állította az informáló irodát.

A szabóm az egyik vezetője a rossz adósok ellen indított akciónak és az új szövetség történetét azalatt beszélte el, mialatt mértéket vett rólam egy téli ruhához.

— Most háromszáz budapesti szabó a tagja a szövetségnek és ezek a szabók eddig már tizezer rossz adóst jelentettek be a fekete könyvet vezető irodának, — mondta ragyogó arccal. — De az akciót folytatjuk tovább. A vidéki nagy városokban fiókirodákat állítunk föl, mert az én számításom szerint a fővárosi szabóknak Budapesten és a vidéken 25—30 ezer nemfizető adósunk van. Sztrájkolni fogunk, — mondta az én szabóm — és aki nem fizet, annak nem csinálunk ruhát...

Helyszám

rápó vagyok, mert azóta meggyőződtem, hogy három esztendő óta nem változott semmi. Pénzünk most sincs az embereknek, a szegény ember ma is elégán rubában kénytelen járni, hogy hitele legyen és a szabók ma is hitelre csinálják a ruhát. Nem sztrájkolnak. Ha sztrájkba lépnének, akkor be kelle csukniók a boltot, mert azért a néhány gazdag emberért, aki öt évig hord egy öltözetet, nem érdemes Budapesten szabónak lenni.

Elgondolkodtam a szabók akción. Micsoda galiba lesz belőle, ha a szabók csakugyan szavuknak állanak és ha nem csinálnak ruhát huszonöt-harmincezer embernek! Micsoda galiba lesz belőle, ha Budapesten már a szegény ember is kopott ruhában lesz kénytelen járni! Értsük meg jól: a szabók akciója a szegény ember számára katasztrófát jelent. Ha a szabó nem hitelez, ha nem leszünk többé elégánok, akkor más sem fog többé hitelezni. Már pedig elégánok, akkor más sem fog többé hitelezni. Már pedig meg fogunk csimálni, ha nem csinálhatunk adósságot!... Igy gondolkodtam három évvel ezelőtt, hallván a szabók akcióját. Ma azonban már nyugod-

Pásztor Mihály.